

OBSAH

ÚVOD - ŽIVOT V ANTROPOCÉNU	11
I. STAV SVĚTA - ENVIRONMENTÁLNÍ A SOCIÁLNÍ PROBLÉMY	13
1. VYBRANÉ GLOBÁLNÍ SOCIÁLNÍ A ENVIRONMENTÁLNÍ PROBLÉMY	14
1.1 Počet obyvatel na Zemi	14
1.2 Chudoba	18
1.3 Nedostatek vody	20
1.4 Nedostatek/nadbytek potravy	23
1.5 AIDS a malárie	25
1.6 Spotřeba neobnovitelných zdrojů energie	28
1.7 Spotřeba dusíku a fosforu	29
1.8 Chemické znečištění	32
1.9 Narušování ozónové vrstvy Země	33
1.10 Globální klimatická změna	37
1.11 Okyselení oceánů	44
1.12 Snižování biodiverzity	45
1.13 Pokles počtu válek a ozbrojených konfliktů	48
? Porozumění tématu - otázky a úkoly ?	49
2. STAV ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ V ČR A VÝVOJ OD ROKU 1990	51
2.1 Kvalita ovzduší	51
2.2 Kvalita povrchových vod	52
2.3 Kvalita půdy	54
2.4 Aktuální stav životního prostředí v ČR	55
2.5 Změna vnímání stavu ŽP v ČR v letech 1990-2005	58
? Porozumění tématu - otázky a úkoly ?	59
II. MOŽNÉ PŘÍČINY A URČENÍ ENVIRONMENTÁLNÍ KRIZE	61
3. ANTROPOLOGICKÉ A EVOLUČNĚ-PSYCHOLOGICKÉ URČENÍ LIDSKÉHO VZTAHU K PŘÍRODĚ	62
3.1 Danosti fylogenetické povahy	62
3.2 Vlastnosti typicky lidské	64
? Porozumění tématu - otázky a úkoly ?	65
4. RYSY KŘESŤANSTVÍ SPOJOVANÉ S ENVIRONMENTÁLNÍ KRIZÍ	66
4.1 Antropocentrismus a vydělení člověka z řádu přírody	66
4.2 Rysy křesťanství nadějně pro řešení environmentální krize	67
4.3 Zelenající se církev	68
? Porozumění tématu - otázky a úkoly ?	69
5. BĚH SVĚTA DANÝ EKOLOGICKÝMI ZÁKONITOSTMI	70
5.1 Ekosystém	70
5.2 Ekologická stabilita	71
5.3 Potravní řetězce a pyramida	74
5.4 Typy růstových křivek populací a jejich sociologické a environmentální důsledky	75

5.5	Vývoj ekosystémů a životní strategie organismů	76
5.6	Autolimitace v lidské společnosti	77
5.7	Význam ekosystémů	77
5.8	Vztah člověk - ekosystémy	80
	? Porozumění tématu - otázky a úkoly ?	82
6.	OD EKOLOGIE K ENVIRONMENTALISTICE.....	83
6.1	Pojmy ekologie, environmentalistika a environmentalismus.....	83
6.2	Nástup a legitimizace environmentalistiky.....	83
6.3	Možné reakce na globální výzvy	94
	? Porozumění tématu - otázky a úkoly ?	95
III.	KONCEPT UDRŽITELNÉHO ROZVOJE	
	JAKO ŘEŠENÍ ENVIRONMENTÁLNÍ KRIZE	97
7.	VÝVOJ A CHARAKTERISTIKA KONCEPTU UDRŽITELNÉHO ROZVOJE	98
7.1	Vývoj do roku 1987.....	98
7.2	Rok 1987 a následný vývoj	101
7.3	Charakteristika konceptu udržitelného rozvoje.....	105
7.4	Udržitelný rozvoj na úrovni globální, EU a ČR.....	108
7.5	Úroveň EU	113
7.6	Úroveň ČR.....	118
7.7	Hodnocení udržitelnosti rozvoje - indikátory	123
7.8	Místní úroveň	128
7.9	Perspektivy dosažení udržitelného rozvoje v globálním měřítku	129
	? Porozumění tématu - otázky a úkoly ?	130
8.	POTENCIÁL TECHNOLOGICKÝCH INOVACÍ	
	V OBLASTI UDRŽITELNÉHO ROZVOJE.....	132
8.1	Obecné přístupy k eliminaci průmyslových hrozeb	133
8.2	Udržitelná výroba a její nástroje	133
8.3	Nárůst inovací a decoupling	147
8.4	Limity technologického řešení environmentálních problémů	149
8.5	Hodnocení vlivů lidské činnosti na ŽP	150
8.6	Udržitelná spotřeba	150
	? Porozumění tématu - otázky a úkoly ?	153
9.	ENVIRONMENTÁLNÍ ROZMĚR ZEMĚDĚLSTVÍ A JEHO VARIANTY	155
9.1	Zemědělství x agroekosystém	155
9.2	Mimoprodukční funkce zemědělství	155
9.3	Charakteristika industriálního (konvenčního) zemědělství.....	156
9.4	Situace zemědělství v ČR	158
9.5	Ekologické zemědělství - charakteristika a společenské souvislosti	159
9.6	Geneticky modifikované organismy - GMO	162
	? Porozumění tématu - otázky a úkoly ?	163
10.	ENVIRONMENTÁLNÍ SOUVISLOSTI VYUŽÍVÁNÍ ENERGIE	164
10.1	Energetická krize	165
10.2	Environmentální aspekty využívání neobnovitelných zdrojů energie	166
10.3	Souvislosti využívání obnovitelných zdrojů energie	169
10.4	Úspory energie	176
	? Porozumění tématu - otázky a úkoly ?	177

11. SOUVISLOSTI MEZI EKONOMIÍ A ENVIRONMENTÁLNÍ SITUACÍ	178
11.1 Dokonalý trh a jeho deformace	178
11.2 Výhody environmentalistů vůči současné ekonomice	179
11.3 Vzácnost a cena v ekonomické a ekologické perspektivě	180
11.4 Možnosti a metody oceňování životního prostředí	185
11.5 Nástroje politiky ochrany životního prostředí	187
11.6 Indikátory	190
11.7 Vzrůst nerovnosti mezi bohatými a chudými	192
11.8 Role spotřebitele	193
11.9 Zelenání ekonomiky	194
? Porozumění tématu - otázky a úkoly ?	195
12. ENVIRONMENTÁLNĚ ORIENTOVANÉ INTERVENCE PRÁVA	196
12.1 Národní zákony v ochraně životního prostředí	196
12.2 Vybrané mezinárodní úmluvy	197
12.3 Novost a neschůdnost environmentálních problémů v tradičním pojetí práva	203
? Porozumění tématu - otázky a úkoly ?	204
13. ENVIRONMENTALISMUS A POLITIKA	205
13.1 Environmentalismus	205
13.2 Environmentální organizace	206
13.3 Otázky ŽP v politice	207
? Porozumění tématu - otázky a úkoly ?	208
14. ENVIRONMENTÁLNÍ ETIKA - PŘEHODNOCENÍ VZTAHU K ŽP	209
14.1 Etika	209
14.2 Logika etické argumentace	210
14.3 Historický vývoj vztahu člověka k přírodě	211
14.4 Environmentální etika	212
14.5 Souhrn environmentálních etických koncepcí	218
14.6 Environmentální etika v každodenním životě	219
? Porozumění tématu - otázky a úkoly ?	220
15. ŘEŠENÍ ENVIRONMENTÁLNÍ KRIZE ZALOŽENÁ NA ZMĚNÁCH HODNOT	221
15.1 Hodnoty a potřeby	221
15.2 Způsob života v environmentální perspektivě	222
15.3 Typy zmírnění spotřeby dle žebříčku hodnot	225
15.4 Příklady proměn životního způsobu v perspektivě udržitelného rozvoje	228
? Porozumění tématu - otázky a úkoly ?	233
MÍSTO ZÁVĚRU - VIZE UDRŽITELNÉ SPOLEČNOSTI	235
16. POUŽITÁ A DOPORUČENÁ LITERATURA	237